

1.Sygn. akt XII Ko 60/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie w XII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Beata Najjar

Protokolant: sekr. sąd. Mirosław Grzęda

w obecności Prokuratora Krystyny Nogal-Załuskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 maja 2021 r.

sprawy z wniosku **M. K. (1)** przeciwko Skarbowi Państwa

w przedmiocie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niesłusznego zastosowania środka przymusu w postaci zatrzymania w sprawie o sygn. PK VIII WZ Ds. (...) w okresie od dnia 20 sierpnia 2019 r. do dnia 22 sierpnia 2019 r.

na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. i art. 554 § 4 k.p.k.

orzeka:

- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz M. K. (1) kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych, tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
- w pozostałym zakresie wnioszek oddala,
- kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	XII Ko 60/20
1. WNIOSKODAWCA		
M. K. (1)		
2. ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki
-	-	

2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
100.000 zł, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niesłusznego zastosowania środka przymusu w postaci zatrzymania w sprawie o sygn. PK VIII WZ Ds. (...) w okresie od dnia 20 sierpnia 2019 r. do dnia 22 sierpnia 2019 r.	-	
3.	Inne	
	-	

1.3. Ustalenie faktów				
0.1.3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
3.1.1.	Wnioskodawca M. K. (1) jest radcą prawnym i licencjonowanym doradcą podatkowym. Jako ekspert w środowisku doradców podatkowych, wnioskodawca był częstym gościem telewizyjnych programów Telewizji (...) i autorem artykułów o tematyce biznesowej.	zeznania M. K. (1)	180-184	

zeznania M. B.	184-186			
zeznania A. L.	187-188			
informacja Telewizji (...)	50			
3.1.2.	<p>W dniu 20 sierpnia 2019 r. o godz. 6:00 do mieszkania M. K. (1) weszło trzech funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego.</p> <p>Wnioskodawcy okazano postanowienie Prokuratury Krajowej z dnia 14 sierpnia 2019 r. o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu w celu przedstawienia zarzutów oraz zastosowaniu środków zapobiegawczych, zabroniono poruszać się po mieszkaniu i w obecności konkubiny wnioskodawcy, przeszukano mieszkanie. Dokonano zatrzymania sprzętów elektronicznych, w tym sprzętów używanych w celach służbowych.</p> <p>W asyście funkcjonariusza CBA umożliwiono wnioskodawcy</p>	zeznania M. K. (1)	180-184	

	<p>ubranie się i skorzystanie z toalety.</p> <p>Podczas czynności funkcjonariuszy, w mieszkaniu obecne były 5 i 2 letnie dzieci wnioskodawcy.</p>			
zeznania M. B.	184-186			
3.1.3.	<p>Okolo godziny 9:00 M. K. (1) został przewieziony do szpitala, celem zbadania, a nastepnie w godzinach 17-18 doprowadzony do (...) Wydziału Zamiejscowego Departamentu ds. Przestepczosci Zorganizowanej i Korupcji w G. z siedziba w S..</p>	zeznania M. K. (1)	180-184	
3.1.4.	<p>Z uwagi na pónzñ porõ, przesłuchanie zostało przełożone na kolejny dzieñ, M. K. (1) został przewieziony do Policijnej Izby Zatrzymañ w G., gdzie poddano go szczegõłowej kontroli, polegajacej na lustracji całego ciała.</p> <p>Wnioskodawcõ osadzono w zimnej, brudnej, liczacej kilka metrów kwadratowych celi, bez dostõpu do łazienki. Celem</p>	zeznania M. K. (1)	180-184	

	<p>skorzystania z toalety, wnioskodawca był zmuszony każdorazowo wzywać funkcjonariusza. Na kolację wnioskodawca otrzymał dwie kanapki z mortadellą i wodę. Nadto przez całą noc w Izbie Zatrzymań panował duży ruch, hałas uniemożliwiający zasypianie.</p>			
3.1.5.	<p>W dniu 21 sierpnia 2019 r. M. K. (1) został ponownie doprowadzony i przesłuchany w (...) Wydziale Zamiejscowego Departamentu ds. Przystępności Zorganizowanej i Korupcji w G. z siedzibą w S..</p> <p>Po przesłuchaniu prokurator zdecydował o sporządzeniu wniosku o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec M. K. (1).</p> <p>Wnioskodawcę przetransportowano do Policyjnej Izby Zatrzymań w G. i po ponownej lustracji ciała, został osadzony w celi wraz</p>	zeznania M. K. (1)	180-184	

	z dwoma innymi osadzonymi.			
3.1.6.	<p>W dniu 22 sierpnia 2019 r. M. K. (1) został doprowadzony do Sądu Rejonowego Gdańsk Południe w Gdańsku na posiedzenie w przedmiocie zastosowania środków zapobiegawczych.</p> <p>Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2019 r. w sprawie o sygn. X Kp 923/19 Sąd Rejonowy Gdańsk Południe w Gdańsku nie uwzględnił wniosku prokuratora i zastosował wobec M. K. (1) środek zapobiegawczy w postaci poręczenia majątkowego. Wnioskodawca został zwolniony.</p>	zeznania M. K. (1)	180-184	
POSTANOWIENIE				
3.1.7.	Informacja o zatrzymaniu M. K. (1) przez funkcjonariuszy CBA została podana w telewizji, prasie i Internecie.	zeznania M. K. (1)	180-184	
zeznania M. B.	184-186			
zeznania M. M.	186			

zeznania K. K.	187			
zeznania A. L.	187-188			
artykuły prasowe	14-27			
3.1.8.	Po zwolnieniu, u wnioskodawcy pojawiły się stany lękowe, problemy ze snem, obawy przed ponownym zatrzymaniem i obserwowaniem przez funkcjonariuszy CBA.	zeznania M. K. (1)	180-184	
zeznania M. B.	184-186			
3.1.9.	Fakt zatrzymania M. K. (1) rzutował na jego sytuację zawodową. Część współpracowników kancelarii zwolniła się z pracy. Klienci czuli opór przed spotkaniem w wnioskodawcą, niektórzy zrezygnowali z jego dalszych usług, z powodu utraty zaufania do wnioskodawcy i kancelarii. Zatrzymanie wnioskodawcy było znane i szeroko komentowane w środowisku biznesowym. Telewizja (...) zrezygnowała z dalszego udziału	zeznania M. K. (1)	180-184	

	M. K. (1) w prowadzonych programach.			
zeznania M. B.	184-186			
zeznania M. M.	186			
zeznania M. N.	187			
zeznania K. K.	187			
zeznania A. L.	187-188			
informacja Telewizji (...)	50			
3.1.10	Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2020 r. w sprawie o sygn. II Kp 74/20, Sąd Rejonowy w Sopocie uznał, że zatrzymanie M. K. (1) w dniu 20 sierpnia 2019 r. przez funkcjonariuszy CBA było niezasadne i nielegalne.			
0.1.3.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.		Fakt	Dowód	Numer karty
-		-	-	-

POSTANOWIENIE

4. ocena DOWODÓW	
-------------------------	--

2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	zeznania M. K. (1) (k. 180-184)	<ul style="list-style-type: none"> • w dniu 20 sierpnia 2019 r. do domu wnioskodawcy wtargnęli funkcjonariusze CBA, okazując faks z Prokuratury Krajowej o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu wnioskodawcy, • w trakcie czynności funkcjonariuszy CBA, w domu obecni byli konkubina oraz małoletnie dzieci wnioskodawcy, • wnioskodawca w 2013 r. przebywał zawał serca, • prowadzone przez funkcjonariuszy czynności prowadzone były opieszale, wnioskodawca został przywieziony do S. w godzinach 17-18. W związku z późną porą nie został doprowadzony na przesłuchanie do Prokuratury. Na noc został przewieziony do Policyjnej Izby Zatrzymań w G., • w Izbie Zatrzymań wnioskodawca musiał poddać się lustracji ciała, został umieszczony w zimnej, małej celi, do skorzystania z toalety każdorazowo musiał wzywać funkcjonariusza, • kolejnego dnia został przewieziony do Prokuratury na przesłuchanie. Prokurator złożył do sądu wniosek o zastosowanie tymczasowego resztowania wobec wnioskodawcy,

		<ul style="list-style-type: none"> • w godzinach popołudniowych ponownie został przewieziony do Izby Zatrzymań, gdzie znajdował się w celi z dwójką osadzonych, • 22 sierpnia 2019 r. został przewieziony do sądu, a następnie zwolniony w związku z nieuwzględnieniem wniosku prokuratora, • w krótkim czasie po zatrzymaniu wnioskodawcy, o zdarzeniu informowała stacja (...). Informacja o zatrzymaniu widniała także na stronie prokuratury i CBA, • w wyniku zdarzeń u wnioskodawcy pojawiły się stany lękowe, trudności ze snem, • w kancelarii wnioskodawca czuł dystans, ostracyzm ze strony współpracowników. W związku z sytuacją związaną z zatrzymaniem kilku pracowników zwolniło się, a klienci czuli opór przed spotkaniem z wnioskodawcą, część zrezygnowała z dalszych usług. <p>Zeznania wnioskodawcy są jasne, logiczne i spójne, ponadto korespondują z pozostałym materiałem dowodowym.</p>
	<p>zeznania M. B. (k. 184-186)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w dniu 20 sierpnia 2019 r. o godz. 6:00 do mieszkania przyszli funkcjonariusze CBA, którzy dokonali przeszukania oraz zatrzymania sprzętów elektronicznych wnioskodawcy, • podczas czynności funkcjonariuszy obecne były

		<p>małoletnie dzieci świadka i wnioskodawcy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przez okres 2 dni, świadek nie miał kontaktu z wnioskodawcą, • wnioskodawca opowiadał o zdarzeniu, ciężkich warunkach w celi, stał się nerwowy, miał problemy ze snem, miał wrażenie że jest stale obserwowany, • zatrzymanie odbiło się na relacjach z rodziną, znajomymi, współpracownikami wnioskodawcy, • informacja o zatrzymaniu błyskawicznie pojawiła się w mediach, • wnioskodawca jest osobą znaną, był często zapraszany do programów o tematyce biznesowej. Od czasu zatrzymania zaproszenia zostały wstrzymane. <p>Zeznania świadka są jasne, logiczne i spójne z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności ze zeznaniami wnioskodawcy.</p>
	<p>zeznania M. M. (k. 186)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • od chwili zatrzymania M. K. (1) , przez kilka dni w kancelarii wnioskodawcy funkcjonariusze CBA przeprowadzali przeszukanie dokumentów, • do kancelarii napływały telefony klientów z zapytaniem o zdarzenie z M. K. (1), • oprócz wnioskodawcy zatrzymany został też inny pracownik kancelarii, • zdarzenie z zatrzymaniem wywołało poruszenie wśród pracowników, spowodowało poczucie zagrożenia,

		<p>niepewność związaną z dalszą pracą w kancelarii,</p> <ul style="list-style-type: none"> • po powrocie, wnioskodawca stał się nerwowy, często opowiadał o traumatycznych przeżyciach związanych z zatrzymaniem. <p>Zeznania świadka są jasne, logiczne i spójne z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności ze zeznaniami wnioskodawcy.</p>
	<p>zeznania M. N. (k. 187)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w związku z zatrzymaniem M. K. (1) świadek straciła zaufanie do wnioskodawcy i prowadzonej przez niego kancelarii, czuła zagrożenie, że może ją spotkać ta sama sytuacja. Doprowadziło to do zwolnienia się z kancelarii we wrześniu 2019 r. <p>Zeznania świadka są jasne, logiczne i spójne.</p>
	<p>zeznania K. K. (k. 187)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • o zatrzymaniu M. K. (1) dowiedział się z mediów, • w ocenie świadka fakt zatrzymania i udziału CBA w sprawie, spowodował, że świadek nie poleca wnioskodawcy, gdyż zawód doradcy podatkowego wymaga dyskrecji i poufności. <p>Zeznania świadka są jasne, logiczne i spójne.</p>
	<p>zeznania A. L. (k. 187-188)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • M. K. (1) jako doradca podatkowy był osobą znaną w środowisku, często brał udział w telewizyjnych programach biznesowych, był autorem licznych publikacji,

		<ul style="list-style-type: none"> o zatrzymaniu M. K. (1) dowiedział się z doniesień prasowych, po zatrzymaniu M. K. (2) zdarzały się przypadki rezygnacji klientów kancelarii wnioskodawcy z dalszych usług, bądź sprawdzania poprawności wykonywanych przez niego usług, w ocenie świadka, z uwagi utratę dobrego wizerunku M. K. (1) trudno byłoby zdobyć głosy w wyborach do władz samorządowych. <p>Zeznania świadka są jasne, logiczne i spójne.</p>
<p>0.1.4.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</p> <p>0.2.(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-	-	-
3. PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
-	-	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		

-		
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
20.000 zł	Od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Zgodnie z treścią art. 552 § 4 k.p.k. zadośćuczynienie przysługuje w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania.		
Inne		
3.	-	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
-		
4. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
-	-	
Zadośćuczynienie		

2.	Kwota główna	Odsetki
<p>Oceniając zasadność żądania wnioskodawcy, Sąd uznał, że na skutek zastosowania środka przymusu w postaci zatrzymania w sprawie o sygn. PK VIII WZ Ds. (...) w okresie od dnia 20 sierpnia 2019 r. do dnia 22 sierpnia 2019 r. M. K. (1) doznał krzywdy niemajątkowej, co czyni jego żądanie słusznym co do zasady.</p> <p>Celem zadośćuczynienia rekompensata za doznaną, niewymierną materialnie krzywdę, którą stanowią fizyczne, psychiczne dolegliwości oraz cierpienia i następstwa jakie pociągnęło za sobą niesłuszne zatrzymanie. Kwota zadośćuczynienia, nie może być wygórowana i prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia. Dla określenia wysokości zadośćuczynienia znaczenie ma długotrwałość doznanych cierpień i rodzaj wywołanych nim skutków. Wysokość żądania powinna być utrzymana w rozsądnych granicach odpowiadającym aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Zadośćuczynienie winno wyrównać doznane krzywdy ale też być „odpowiednie”, natomiast ustalenie jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest „odpowiednia”, opiera się na uznaniu sędziowskim.</p> <p>Orzekając o wysokości zadośćuczynienia, Sąd brał pod uwagę czas trwania pozbawienia wolności, warunki jego odbywania oraz skutki jakie wywołało w życiu prywatnym i zawodowym wnioskodawcy.</p>	<p>Od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.</p>	

Sąd wziął także pod uwagę fakt nagłego zatrzymania M. K. (1) w godzinach porannych w miejscu zamieszkania w obecności rodziny i małoletnich dzieci.

Po przyjęciu Do Izby Zatrzymań M. K. (1) poddany został krępującym czynnościom sprawdzającym. Przebywał w zimnej, ciasnej, ciemnej celi z brakiem dostępu do łazienki. Potrzebę skorzystania z toalety musiał każdorazowo zgłaszać funkcjonariuszowi. Przez całą noc w Izbie panował chaos, uniemożliwiający zaśnięcie. Porcje żywnościowe były złej jakości. Nadto podczas drugiej doby zatrzymania, wnioskodawca został osadzony z dwoma innymi osobami z przestępczą przeszłością. Sąd przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia uwzględnił te negatywne okoliczności, jak też niepewność o los własny i swojej rodziny.

Uznać należy, że niewątpliwie zatrzymanie odbiło się niekorzystnie na zdrowiu i kondycji psychicznej wnioskodawcy. Zachowanie M. K. (1) uległo zmianie, wnioskodawca był nerwowy, nie czuł się bezpiecznie w swoim domu, nieustannie zmagął się z obawą ponownego zatrzymania bądź obserwowania przez funkcjonariuszy CBA.

Pogorszeniu uległy także relacje rodzinne i zawodowe wnioskodawcy. Bezspornym jest, że informacja o zatrzymaniu szybko rozeszła się w jego środowisku. Wnioskodawca od chwili zatrzymania w dalszym ciągu mierzy się z przejawami ostracyzmu ze strony dalszej rodziny, współpracowników, klientów i osób ze środowiska doradców

podatkowych. Utrata dobrego imienia związana była z utratą szczególnego zaufania, jakie bez wątpienia wymagane jest przy wykonywaniu zawody doradcy podatkowego. W ocenie Sądu sytuacja ta niezaprzeczalnie musiała wywrzeć negatywne wrażenie na klientach i współpracownikach i bezpośrednio doprowadziła do wydarzeń związanych z rozwiązaniem współpracy zawodowej z M. K. (1) oraz utraty klientów.

Jednocześnie Sąd zważył, że mimo, że fakt zatrzymania bezspornie wiązał się z traumatycznymi przeżyciami, to funkcjonariusze przyjęli wobec wnioskodawcy poprawną postawę, nie zastosowano względem niego środków przymusu w postaci kajdanek. Dzieci wnioskodawcy były obecne przy zatrzymaniu, jednak nie były świadkami radykalnych zachowań funkcjonariuszy względem ojca. Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia miał także na uwadze stosunkowo krótki okres pozbawienia wolności wnioskodawcy.

Z tego względu Sąd uznał, że żądana przez wnioskodawcę kwota 100.000 zł byłaby zbyt wygórowana w stosunku do rozmiaru doznanej krzywdy.

Mając na względzie powyższe, Sąd doszedł do wniosku, że zasądzona kwota 20.000 zł jest odpowiednim zadośćuczynieniem. Uwzględnia ona całokształt okoliczności dotyczących zatrzymania wnioskodawcy i rekompensuje doznaną przez niego krzywdę. Kwota ta została nadto powiększona o należne odsetki od dnia uprawomocnienia się wyroku do

dnia zapłaty. Natomiast w pozostałej części Sąd oddalił wniosek.		
Inne		
3.	-	
5. Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
2.	Sąd oddalił żądanie wnioskodawcy ponad kwotę 20.000 zł, uznając, że roszczenie zasądzenia kwoty 100.000 zł jest niewspółmierne do doznanej krzywdy.	

6. KOsztY procesu	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
3.	Orzeczenie o kosztach postępowania w niniejszej sprawie zapadło na podstawie art. 554 § 4 k.p.k.

7. PODPIS
SSO Beata Najjar